

**Propozycje tematów badań antidyskryminacyjnych
zebranych między 14 stycznia a 15 lutego 2014r.**

Tematy zakwalifikowane pod względem formalnym

przesłanka: płeć

l.p	Temat	Instytucja/ organizacja	Konkluzje opinii ekspertów
	Profilowanie jako źródło do dyskryminacji	Fundacja Panoptykon	Prawdopodobieństwo stosowania praktyk dyskryminujących w procesie profilowania jest zapewne znacząca, znana jest w innych krajach. Skutki społeczne tego problemu to nierówne traktowanie w zatrudnieniu czy dostępie do usług ubezpieczeniowych, mając na uwadze kryteria uwzględnione przy profilowaniu, które mogą być obciążone stereotypami. Brak dostępnych badań na temat w Polsce.
	Brak świadomej polityki równościowej w polskich mediach	Posłanka do Parlamentu Europejskiego	Skalę trzeba określić jako znaczącą – badania dotąd prowadzone wskazują na występowanie problemu „nieobecności” kobiet w mediach, zwłaszcza wśród osób zapraszanych do debat politycznych. Problematyka równościowa, jak wskazują dotychczasowe, wrywkowe badania, jest w przekazie medialnym praktycznie nieobecna. Brak tematyki równościowej ma niekorzystne skutki w sferze świadomości społecznej, pociąga za sobą małą znajomość własnych uprawnień przez grupy dyskryminowane. Proponowane badania należałoby rozszerzyć o badania występowania w przekazie medialnym seksizmu i krzywdzących stereotypów płciowych. Fragmentaryczne badania dotąd prowadzone mają charakter wstępny i wymagają pogłębienia. Pozyskana wiedza miałaby szerokie zastosowanie, gdyż – zwłaszcza w odniesieniu do analizy treści przekazu - powinna stać się punktem wyjścia dla równościowego ukształtowania przekazów medialnych, co miałoby niebagatelny wpływ na świadomość społeczną odbiorców przekazu.
	Polityka zatrudnienia w organizacjach medialnych	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	Skutki są poważne i wielowymiarowe. W odniesieniu do polityki zatrudnienia powodują nierówność w dostępie do stanowisk i awansu; ograniczone możliwości pracy w tego typu instytucjach. Brak kobiet na stanowiskach decyzyjnych może też wpływać na kształtowanie treści programów, umieszczanie w „ramówkach”. W literaturze zagranicznej są pewne prace na ten temat; w Polsce – w bardzo ograniczonym zakresie. Zgłoszony temat jest możliwy do zbadania – analiza zatrudnienia na podstawie danych z działów personalnych oraz wywiady.
	Wpływ pornografii na obraz kompetencji i podmiotowości dziewcząt	Stowarzyszenie Twoja Sprawa	Szkodliwość pozostawiania przez młodzież pod wpływem pornografii nie ulega wątpliwości, analizy prowadzone w innych krajach wskazują na związek między pornografią a przedmiotowym traktowaniem kobiet. Skutki mogą być wielorakie, ogólnie przyczyniają się do przedmiotowego traktowania kobiet i ich dyskryminacji. Autorzy projektu dobrze opisują dewastujący wpływ systematycznego kontaktu z pornografią podkreślany przez wielu badaczy. W Polsce brak pogłębionego badania. Proponowane badanie pozwoli uchwycić sytuację w momencie badań, co będzie bardzo ważnym krokiem na rzecz podjęcia określonych działań w

			<p>polityce medialnej i w treściach przekazywanych w szkole.</p> <p>Nie pozwoli określić wpływu, o czym autorzy piszą, ponieważ wymagałoby to przeprowadzenia badań panelowych (powtórne badanie na tej samej próbie po jakimś czasie). Będzie można jedynie stwierdzić od jak dawna i z jaką częstotliwością dziewczęta i chłopcy oglądają pornografię i jaka jest jej relacja do posiadanych postaw (przy uwzględnieniu szeregu innych czynników, które mogą mieć wpływ). Problem jest trudny do zbadania, wymaga zarówno bardzo starannego opracowania metod badania (zwłaszcza wskaźników pozwalających na stwierdzenie, jakie postawy i oceny wynikają z kontaktu z pornografią, a jakie z innych czynników) jak i odpowiedniego doboru reprezentatywnej próby</p>
Dyskryminacja kobiet w dostępie do opieki zdrowotnej w zakresie zdrowia kobiet, zdrowia seksualnego i zdrowia reprodukcyjnego	Federacja na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny, Uniwersytet Łódzki, Instytut Socjologii, Katedra Socjologii Polityki i Moralności	<p>Wiele analiz organizacji pozarządowych, ale też spraw trafiających do sądów wskazuje na to, że problem niewątpliwie istnieje, zwłaszcza w obszarze zdrowia reprodukcyjnego</p> <p>Bez szczegółowych badań trudno określić skalę problemu, są jednak analizy organizacji pozarządowych wskazujące, że dostęp kobiet do ochrony zdrowia jest ograniczony, ze szkodą dla nich i ich potomstwa. Ponadto są sygnały, że krzywdzące praktyki się rozszerzają (np. odmawianie badań prenatalnych, zmuszanie w niektórych placówkach kobiet, które poroniły do wybrania imienia i określenia płci; odmawianie cesarskiego cięcia z tragicznymi skutkami itp.)</p> <p>Badania socjologiczne na temat zdrowia kobiet są prowadzone (np. przez prof. A. Ostrowską), ale dotychczasowe badania są fragmentaryczne i zdecydowanie niewystarczające. Ich podjęcie jest bardzo ważne i potrzebne.</p>	
Zagrożenie dyskryminacją ze względu na płeć w służbach mundurowych	Polskie Towarzystwo Prawa Antydyskryminacyjnego	<p>Jak wskazują dotychczas przeprowadzone badania problem występuje i to na różnych szczeblach kariery (dostęp do szkół i szkoleń, nierówność podczas rekrutacji, dostęp do awansów itp.) i w różnych formacjach. Skala jest zróżnicowana (w różnych formacjach, służbach, na różnych stanowiskach), ale warto podkreślić, że w Polsce udział kobiet w wojsku należy do najniższych wśród krajów NATO, co także może wskazywać na występowanie problemu w Polsce.</p> <p>Temat jest badany zwłaszcza w odniesieniu do sytuacji kobiet w wojsku (dr Dojwa, dr Czuba, prof. Jan Maciejewski).</p> <p>Temat jest możliwy do zbadania poprzez analizę zatrudnienia i promocji wewnątrz w/w służb, ich zasad oraz pogłębione wywiady przeprowadzone z pracownicami oraz przełożonymi dobierając respondentów wg metodologicznie poprawnego klucza. Badania powinny posłużyć opracowaniu instrukcji i przeprowadzeniu szkoleń dla pracowników służb mundurowych, a następnie, po roku, dwóch, skontrolowaniu sytuacji.</p>	
Molestowanie seksualne na uczelniach wyższych	Polskie Towarzystwo Prawa Antydyskryminacyjnego	<p>Badania i analizy prowadzone w innych krajach pokazują, że zjawisko ma dość duży zasięg. Badania prowadzone w Polsce były jak dotąd fragmentaryczne, trudno więc na ich podstawie ocenić skalę problemu, tym bardziej, że istnieje obawa, że mała jest świadomość, czym jest „molestowanie seksualne”. Skutki molestowania seksualnego występują na dwóch poziomach – jednym z nich jest poziom indywidualny, utrudniający nie tylko studiowanie, niejednokrotnie prowadzący do obniżenia samooceny i utrudniający rozpoczęcie kariery zawodowej. Drugi poziom to poziom społeczny – molestowanie seksualne utrwala</p>	

			<p>seksualizację kobiet, stereotypowe traktowanie ról płciowych, niższy status kobiet w społeczeństwie, a brak zapobiegania molestowaniu – poczucie bezradności ofiar zachowania naruszającego normy społeczne i prawne.</p> <p>Zgłoszony temat jest możliwy do zbadania – analiza przypadków zgłaszanych do istniejących na uczelniach Komisji do zwalczania dyskryminacji, wywiady z przedstawicielami jednostek dydaktycznych oraz studentami i studentkami różnych uczelni. Wyniki badań mogłyby pomóc uczelniom w stworzeniu mechanizmów zapobiegania molestowaniu i skargi na molestowanie, a przez to studiującym – w ochronie przed molestowaniem.</p>
Dyskryminacja ojców w sądach rodzinnych	<p>Fundacja Obrony Praw Dziecka KAMAKA, Posłanka do Parlamentu Europejskiego Joanna Skrzydlewska, Prokuratura Generalna, Śląskie Stowarzyszenie Obrony Praw Ojca i Forum Matek Przeciw Dyskryminacji Ojców</p>	<p>Nie ulega wątpliwości, że matki znaczenie częściej sprawują po rozwodzie opiekę nad dziećmi, ojcowie częściej zobowiązani są więc do płacenia alimentów na rzecz dzieci. Z wcześniejszych, ale bardzo już dawnych badań wynika jednak, że jest to skutek propozycji samych stron, gdyż nawet występujący o rozwody mężowie najczęściej proponowali takie rozwiązanie. W międzyczasie zmieniły się jednak przepisy regulujące postępowanie w sprawach rodzinnych (m.in. większa rola rozwodzących się rodziców w decyzji o władzy rodzicielskiej, wprowadzenie mediacji w sprawach rozwodowych), a w ostatnich latach badania takie nie były prowadzone. Badania w wydaniu „minimalnym” ograniczać się mogą do analizy akt sądowych w sprawach dobranych z uwzględnieniem naukowych zasad doboru próby, w wersji pełnej obejmować powinny także wywiady ze stronami w tych sprawach.</p> <p>Od dawna zwraca się uwagę na nierówne traktowanie matek i ojców przez sądy. Narusza to prawa ojców, pozbawia dzieci zrównoważonego wpływu socjalizacyjnego , który jest bardzo ważny jak podkreśla wielu psychologów i socjologów.</p> <p>Zgłoszony temat jest możliwy do zbadania – analiza akt sądowych oraz pogłębione wywiady z ojcami i matkami nie tworzącymi wspólnego gospodarstwa domowego. Wyniki badania mogą być przydatne dla ustawodawcy i sędziów orzekających w sprawach dotyczących opieki nad dziećmi, a także poradni psychologicznych i organizacji „uczących” jak odnaleźć się w sytuacji rozwodu /rozejścia się rodziców.</p>	
Równe traktowanie kobiet i mężczyzn w kontekście przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<p>Forum Matek Przeciw Dyskryminacji Ojców i Śląskie Stowarzyszenie Obrony Praw Ojca</p>	<p>Przemoc w rodzinie jest problemem bardzo znaczącym i z pewnością zarówno sama przemoc jak i instytucjonalna reakcja na nią jest warta badania. Jednak sposób ujęcia problemu w zgłoszonej propozycji jest błędny, gdyż nie wynika z wiedzy o problemie, a z ocen, nie opartych na empirycznych danych. Przykładem może być zawarte w propozycji stwierdzenie, że celem ma być: „Zbadanie skali wykorzystywania przez matki procedur Niebieskich Kart w procesach rozwodowych (lub rozstania się rodziców), w celu wyeliminowania ojców z opieki nad dziećmi, co tym samym stanowi duże naruszenie praw dziecka”. Jeśli w rodzinie jest przemoc i z tego powodu sprawcy założono Niebieską Kartę, oczywiście jest odwoływanie się do tego faktu podczas sprawy rozwodowej przez ofiarę przemocy, a w przypadku</p>	

			przemocy wobec dziecka – matkę ofiary przemocy. Ograniczenie przez sąd kontaktu osoby stosującej przemoc z ofiarą przemocy ma w tym przypadku na celu ochronę dziecka, a nie naruszenie jego praw. Skala „wykorzystywania” Niebieskich Karta tak jak rozumieją to projektodawcy jest więc niemożliwa do zbadania.
Wpływ patriarchalnego modelu rodziny na aktywność wyborczą kobiet	Posłanka do Parlamentu Europejskiego Joanna Skrzydlewska		Skala jest znacząca, ale skutki problemu dotyczą mniejszego udziału kobiet w gremiach podejmujących władzę (w tym w parlamencie), nie zaś wśród głosujących. Temat ten podejmowany był już wielokrotnie. Trudno jest natomiast zbadać wpływ wyizolowanego, jednego czynnika – a więc modelu rodziny - na korzystanie przez kobiety z biernych i czynnych praw wyborczych.
Równe traktowanie w procesie awansowania na wyższe stanowiska funkcyjne w administracji publicznej ze względu na płeć	Prokuratura Generalna		Dotychczas prowadzone badania wskazują, że problem występuje. Temat ten był już badany. Jest możliwy do zbadania poprzez badanie dokumentów i wywiady, wiedza byłaby pomocna w wypracowaniu mechanizmów usuwania barier awansu stawianych przed kobietami.
Prawo rodzinne i opiekuńcze w części dot. uznawania przez sądy winy za rozkład pożycia małżeńskiego	Stowarzyszenie Dzielnytata.pl		Skutkiem może być nieuzasadnione ograniczenie praw ojców w pewnych przypadkach, temat jest możliwy do zbadania poprzez analizę akt sądowych i wywiady z zainteresowanymi i członkami ich rodzin.
Dyskryminacja w podstawach programowych oraz podręcznikach i zeszytach ćwiczeń do wychowania do życia w rodzinie	Interdyscyplinarne Centrum Badań Płci Kulturowej i Tożsamości UAM w Poznaniu		Temat ma kluczowe znaczenie dla równości płci, a prawdopodobieństwo jego wystąpienia, biorąc pod uwagę wcześniejsze badania, jest bardzo duże. Skutki są bardzo rozległe – brak równościowej edukacji i występowanie w jawnym i ukrytym programie przekazów stereotypowych, a brak przekazów równościowych pogłębiać może nierówność kobiet i mężczyzn, przyczynia się do dyskryminacji z powodu płci, oznacza też nie wywiązywanie się Polski z zobowiązań CEDAW. Szereg prac zostało opublikowanych, choć nie obejmujących wszystkich podręczników, które pojawiły się na rynku wydawniczym. Powstaje problem, czy warto badać wszystkie podręczniki, gdyż jest wiele przeznaczonych dla tych samych

			klas i dotychczasowe wyniki badań są zbieżne. Istnieje potrzeba analizy nowych podręczników – przedmiotem szczególnej troski powinien stać się podręcznik przygotowywany obecnie przez rząd dla wszystkich pierwszoklasistów, który będzie bezpłatny i powszechnie używany, a następnie, sukcesywnie – kolejne, w ramach tego samego projektu tworzenia nowych podręczników.
--	--	--	--